

БОЙОВИМ НАГОРОДЖЕНИЙ ОРДЕНОМ...

30 років тому, 15 лютого 1989 року, остання колона радянських військ була виведена з Афганістану. Таким чином закінчилась більш ніж дев'ятирічна військова спецоперація радянського союзу в цій державі, куди з 1979 року були направлені понад 150 тисяч українців. Більше трьох тисяч із них загинули під час цієї війни, вісім тисяч повернулися в Україну пораненими або інвалідами, близько 80 вважаються полоненими і безвісті зниклими. Згодом війну в Афганістані визнали політичною помилкою, однак це аж ніяк не применшує особистого подвигу тих, хто став прикладом самопожертви та вірності військовій присязі.

В літопис афганської війни, яка містить безліч прикладів героїзму, честі та мужності воїнів, які самовіддано виконували там свій інтернаціональний обов'язок, серед 138 жителів Зарічненського району, хто

механіком-водієм броньованого гусеничного тягача (це як танк, тільки без башні). Брав участь у десятках бойових виходів та операцій, був в оточенні - душмани навіть пробували взяти його в полон. Але він не здався, а був готовий підірвати себе разом з ними гранатою. І вижив. Цей епізод колишній воїн-афганець пам'ятає до найменших дрібниць, незважаючи, що пройшло більше тридцяти років.

- Того дня, 18 грудня 1985 року, мені надійшло завдання витягнути на кандагарській дорозі нашу бойову машину розмінування, яка сповзла в арик, - розповідає Василь Вікторович. - Поїхав туди з лейтенантом та трьома бійцями, у супроводі бетеера та танка. Приїхав на місце, зачепив тросом БМР, однак витягнути її не вдалося – на глинистій дорозі став буксувати. Поки возилися, незчулися, як потрапили в оточення душманів, які обійшли нас з усіх боків. Зав'язався бій. Я засів до свого баштового ку-

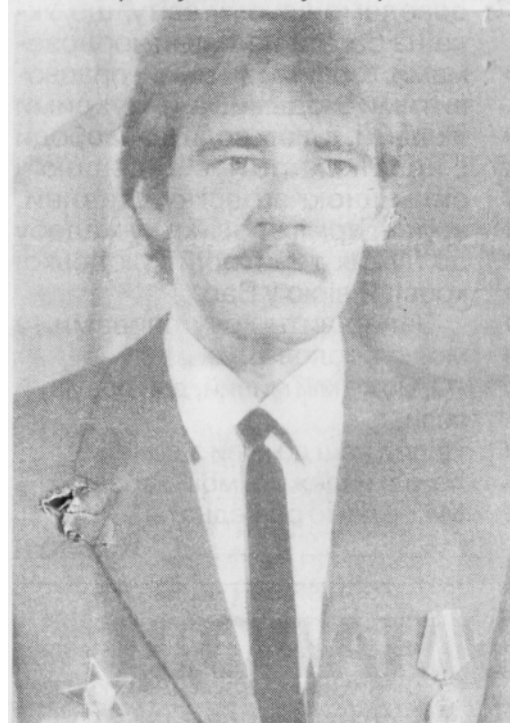
ля, почали розстрілювати мене з кулемата. Броню тягача цим не візьмеш, тому вони взяли за танк – пальнули по ньому з гранатомета аж башня з місця з'їхала. Він загорівся – їдкий дим проник навіть у тягач. Ну, думаю, зараз надійде і моя черга - і прощай Вася... Страху не відчував, лише міцніше стиснув у руці гранату, а в голові за мить пролетіло все життя... А ще не переставав думати, що ось-ось підійдуть на підмогу наші... Тим часом стемніло, моджахеди і не думали йти - розташувались на ніч поряд... Зі світанком бачу – лізуть під днище тягача, підірвати вирішили - ще встиг подумати. І затим - вибух. Тягач підкинуло, у вухах - дзвін, на хвильку, навіть, втратив свідомість, але броня витримала, лише два катки відірвало. Попомучуть їх ремонтувати, відійшовши від контузії, чомусь промайнула в голові божевільна думка. А духи все не ймуться: бачу в окуляр - вже якісь проводи тягнуть, несуть якісь

машиністом турбінного цеху. Йому, як учаснику бойових дій, виділили квартиру. Одружився. Дружина теж була землячка – з Кухітської Волі, у шлюбі народили дочку. Але сімейне життя не заладилось – через дея-

...ходив нелегку службу в Афганістані, вписав свою героїчну сторінку і Василь Вікторович Поляк, з села Річки Перекальської сільської ради.

Він - людина, про яку варто написати окрему життєву історію. Исто-

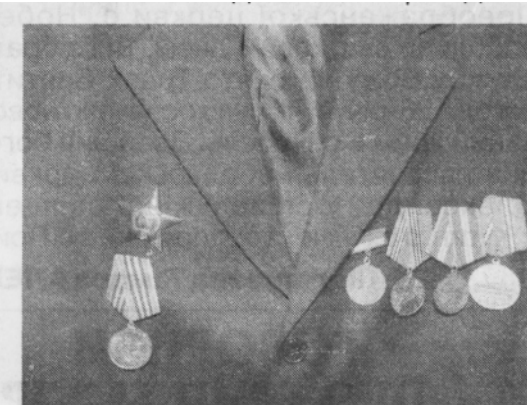

...ню не лише про відвагу, витримку

лемета ДШК, відкривши вогонь по ворогу, решта хлопців відстрілювались з-за броні. Плече обпекло чи то кулею, чи то осколком, але увагу відволікло те, що в тягачі загорівся бак з мастилом, в який, вочевидь, потрапила запалювальна куля. Мусив спуститись всередину і гасити вогонь бушлатом. У цей час побратими, залишивши заблокований танк, пустили димову завісу і, під її прикриттям, відійшли на бетері, вважаючи, мабуть, що я загинув... Спробував завести тягач, щоб теж відійти, але не вийшло. Усвідомивши, що залишився геть один проти банди душманів, задраїв усі люки і провів ревізію боеприпасів: в тягачі залишилось три автомати та 4 гранати. Повеселів – подумав, що просто так не здамся. Обклав себе гранатами, а одну затис в руці, щоб, в разі чого, швидко вирвати чеку і підірватись разом з ворогами. Потім припав до триплексів – духи, близько тридцяти чоловік, вже підійшли впритул, дехто виліз на броню – чую зверху їхню мову. Ходять по мені, стукають, вочевидь, хотіли взяти мене жив-

яків проводили тунель, несуть якийсь ящик – мабуть, фугас під мене хочуть закласти, а проти нього ніяка броня не витримає... В заціпенні не відразу почув гул вертольотів, які, виринувши з-за гір, дали залп по душманах – вони, в паніці, почали розбігатись. Невдовзі підійшли і танки. Я відкрив люк, виліз – хлопці дивились на мене, як на вихідця з того світу, бо ніхто вже не очікував побачити мене живим... Цей день - 19 грудня, на Миколая Чудотворця, вважаю своїм другим днем народження. І це, дійсно, чудо, що я вцілів...

За цей бій і проявлені в ньому мужність та героїзм, Василь Поляк був нагороджений орденом Червоної Зірки. Цю нагороду йому вручили вже після служби, а до того він ще не раз піддавався небезпекам на афганській війні, та щоразу Бог його беріг. Зокрема, було, що і підривався своїм тягачем на пакистанському кордоні, де його підрозділ виконував бойові завдання по захопленню і знищенню душманських баз та складів озброєння. «Всього за два роки служби в Аф-

кий час розлучились. А далі, коли Василь залишився сам, у нього стався обширний інсульт. Стан був такий важкий, що і лікарі не давали обнадійливих прогнозів на одужання. І все ж, наперекір всьому, він вижив – вижив завдяки зусиллям тих же лікарів, допомозі побратимів з Варашської міської організації ветеранів Афганістану, які не залишили Василя у скрутну годину, та завдяки всебічній турботі мамі Марії Кирилівни й сестри Наталії, які позмінно чергували біля його ліжка. Після хвороби батьки забрали Василя до себе в Річки (за ним був потрібний постійний догляд), де він

рію не лише про відвагу, витримку, героїзм, а й про незламність духу та здатність вистояти перед найсуворішими випробуваннями долі. Адже лише за один день тієї війни він пережив стільки, що вистачило б не на один десяток...

Народився Василь Поляк в 1966 році, закінчив школу, затим навчався на водія у Володимирецькому ДОСААФ. Далі був призваний на строкову військову службу, яку випало проходити в Афганістані, у 101-му мотострілецькому полку, що дислокувався в Гераті. Служив

вочевидь, хотіли взяти мене жив-

Василь Поляк у центрі

цем, навіть молота звідкись принесли – гупають ним по люку, щось шваргочуть. Втім, він не піддався, тож «духи», спересер-

гані я поміняв чотири тягачі – один був спалений душманами, другий підірвався, третій, через перегрузки, сам по собі вийшов з ладу», - говорить мій співрозмовник.

Після служби Василь повернувся додому, став проживати у Кузнецовську. Працював там на атомній станції - спочатку слюсарем, затим

потрібний постійний догляд), де він нині і проживає, маючи групу інвалідності. Тут піклування рідних дало свої результати – наслідки інсульту потроху почали проходити і зараз колишній афганець навіть може ходити. Причому, воліє обходитись без палочки. У нашій розмові він відчутно хвилювався – нелегко давались спогади і про пережиту афганську війну, і про життя після, яке в нього теж виявилось нелегким. Але, попри все, він не здається, адже має справжній чоловічий, бійцівський характер, завдяки якому долає всі труднощі, які випадають на його долю, навіть минулоріч повторно подолав мікроінсульт, котрий з ним стався вже у Річках. І переймається не так своїм здоров'ям, як благополуччям своєї вже дорослої дочки та внучки, які нині проживають у його квартирі, у Вараші. Бо дуже любить їх і завжди радий їхнім відвідинам. Тож, завершити цю статтю хочеться віршованими і логічними рядками:

Загартований боєм солдат
Живим повернувся з Афгану,
Хай зникне тривога і сум,
В любові хай гоїться рана.

Сергій ТИШКОВЕЦЬ